

ALMANYA’DA 2013 MART AYI İTİBARIYLA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Çalışanların sayısı bir ay öncesine göre 44.000 artarak Şubat 2013’de 41,40 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Federal İstatistik Dairesi’nin verilerine göre, bir yıl öncesine kıyaslandığında çalışanların sayısı 282.000 (% 0,7) artış göstermiştir. Ayrıca, Ocak 2013 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı bir ay öncesine göre 68.000, bir yıl öncesine göre ise 395.000 (% 1,4) artarak 28,97 milyon olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan, ikinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Şubat 2013’de bir yıl öncesine göre 18.000 (% 16) azalarak 98.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2013 Ocak ayı itibariyle bir yıl öncesine göre 31.000 (% 0,6) azalarak 4,78 milyona inmiştir. Diğer taraftan, aynı dönemde sigortalı çalışanların % 9,0’unu teşkil eden 2,62 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 77.000 (% 3,0) daha fazladır.

Serbest olarak çalışanların sayıları (kendi aile şirketlerinde çalışanların sayıları da dahil), 2012 yılının dördüncü çeyreğinde 20.000 (% 0,4) azalarak 4,52 milyona düşmüştür.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde sigortaya tabi çalışanların sayısı, Ocak 2013 itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya’da % 1,5, Doğu Almanya’da ise % 0,9 oranında artmıştır. En büyük artış % 3,4 ile son aylarda olduğu gibi bu ayda da Berlin Eyaletinde gerçekleşirken, Saksonya-Anhalt Eyaletinde % 0,7, Saarland Eyaletinde % 0,1 oranında azalma kaydedilmiştir.

Çalışan sayıları sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre hemen hemen tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. Ekonomik hizmet sektöründe 168.000 (% 5,4), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 95.000 (% 2,6), imalat sektöründe 59.000 (% 0,9) artış gerçekleşmiş, ödünç işçi veren sektörde azalma devam ederek – 61.000 (% - 8,0) olarak kayıtlara geçmiştir.

Alınan kesinleşmemiş en son verilere göre, 2013 Ocak ayında 89.000 çalışana kısa süreli çalışma ödeneği ödenmiştir. Bu sayı bir ay öncesine göre 15.000, bir yıl öncesine göre ise 7.000 daha fazladır.

Kesinleşen en son verilere göre ise, 2012 Eylül ayında 66.000 sigortalı kısa süreli çalışma ödeneği almıştır.

2. İşsiz Sayıları

Almanya'daki işsizlerin sayısı, Mart 2013'de bir ay öncesine göre 58.000 (% 2) artarak 3.098.000 olarak kaydedilmiştir. Son 3 yıl içinde işsizlik Mart ayında ortalama 86.000 azalmıştır. 2013 Mart ayı işsiz sayısında bir yıl öncesiyle kıyaslandığında 70.000 (% 2) artış kaydedilmiştir.

İşsizlerin sayısı bölgesel olarak değerlendirildiğinde Batı Almanya'da Mart 2013 itibariyle bir ay öncesine göre 38.000 (% 02) azalarak 2.151.000'e, Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı ise bir ay öncesine göre 21.000 (% 2) azalarak 947.000'e inmiştir. Aynı ay itibariyle işsizlerin sayısı, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da 99.000 (% 5) artarken, Doğu Almanya'da ise 29.000 (% 3) azalmıştır.

2013 Mart ayı işsizlik oranı, % 7,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre oran % 0,1 daha fazladır. Yine 2013 Şubat ayı itibariyle bölge olarak işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 6,3, Doğu Almanya'da ise % 11,3 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,2 artarken, Doğu Almanya'da % 0,3 artmıştır.

Diğer taraftan, yabancı işsizlerin sayısı 2013 Mart ayı itibariyle bir ay öncesine göre 3.258 azalarak 513.943'e inmiştir. Ayrıca, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı da bir ay öncesine göre 1.167 azalarak 151.554 olarak kayıtlara geçmiştir. İşsiz vatandaşlarımızın sayısı bir yıl öncesine göre 6.480 daha fazladır.

İşsiz vatandaşlarımızın 86.452'si erkeklerden, 65.102'si kadınlardan oluşmakta, bunlardan 14.952 (Şubat 2013:15.156) 25 yaşın altında, 112.459 (Şubat 2013: 113.377) 25 ile 50 yaşları arasında, 24.074'ü (Şubat 2013: 24.119) 50 ile 65 yaşları arasındadır.

2013 Mart ayı itibariyle yabancı işsizlerde işsizlik oranı % 15,3, vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranı ise % 22,0 olarak kaydedilmiştir. Türk işsizlerin yabancı işsizler içindeki oranı ise % 29,5'dir.

3. I. ve II. Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayısı

Mart 2013'de 3.098.000 işsizin 1.072.000'i (% 35) birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.026.000'i (% 65) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 61.000 (% 5) azalırken, ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise yalnız 2.000 (% 0,1) artmıştır. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 117.000 (% 12) artmış, ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısında geçen aylarda da olduğu gibi düşüş devam etmiştir. Bu sayı, Mart 2013'de bir yıl öncesine göre 47.000 (% 2) daha azdır.

Diğer taraftan Mart 2013'de 151.554 işsiz vatandaşımızın 29.344'ü birinci basamak işsizlik parası alırken, 122.210'u ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Ayrıca Mart 2013'de 244.460 vatandaşımız iş arayan olarak İş Ajanslarında kayıtlı bulunmaktadır.

4. Meslek Eğitimi

Ekim 2012'den Mart 2013'e kadar İş Ajanslarına 402.300 açık meslek eğitim yeri bildirilmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 2.400 (% 1) daha azdır. Söz konusu dönemde işletme içi açık meslek eğitim yeri sayısı 396.400 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre sadece 100 daha fazladır. Öte yandan, işletme dışı meslek eğitim yeri sayısı 2.500 (% 30) azalarak 5.800 olmuştur.

Yine aynı dönemde 405.500 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuşlardır. Bu sayı bir önceki döneme göre 4.600 (% 1) daha azdır. Söz konusu sayı Mart 2013'e kadar Batı Almanya'da 4.000 (% 1) azalarak 344.000'e, Doğu Almanya'da ise 600 (% 1) azalarak 60.400'e inmiştir.

Diğer taraftan, Mart 2013'de 249.600 açık mesleki eğitim yeri bulunduğu bildirilmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 900 (% 0,4) daha fazladır. Bölgesel olarak Batı Almanya'da 203.100, Doğu Almanya'da 46.400 meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır.

Bir yıl öncesine göre bu sayı Batı Almanya’da 2.600 (% 1) daha fazla, Doğu Almanya’da ise 1.600 (% 3) daha azdır.

Mart 2013’de 244.600 genç henüz meslek eğitim yeri bulamamıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 5.400 (% 2) daha fazladır. Batı Almanya’da meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 203.600 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 4.900 (% 2) daha fazladır. Doğu Almanya’da ise bu sayı 40.800 olarak kaydedilmiştir. Burada da söz konusu sayıda bir yıl öncesine göre 500 (% 1) artış olmuştur.

Açık meslek eğitim yeri sayısı, meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı ile karşılaştırıldığında açık meslek eğitim yeri arayan genç sayısı Mart 2013 ayında 3.300 daha fazladır. Bir yıl öncesi aynı dönemde fark 5.500 olarak kayıtlara geçmiştir.

5. İkili ve Çok Taraflı Sözleşmelerin Uygulanmasına İlişkin Değerlendirmeler

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde Almanya’da 2013 Mart ayında 207’si inşaat sektöründe ve 312’si inşaat yan sanayiinde olmak üzere toplam 519 vatandaşımız istihdam edilmiştir.

6. Güncel Mahkeme Kararları

Federal İdare Mahkemesi’nin 19 Mart 2013 tarih ve BVerwG 1 C 12.12 sayılı Türk vatandaşlarından alınan harçların Türkiye - AB ortaklık hukukuna göre AB ülkeleri vatandaşlarından alınan harçlardan fazla olamayacağına dair Kararı

Federal İdare Mahkemesi, ikamet izninin tanzimi için bir Türk işçisinden alınan harç miktarının, AB vatandaşlarından alınan harç miktarlarıyla kıyaslandığında orantısız bir şekilde yüksek olması halinde, uygulamanın AB-Türkiye ortaklık hukukuna aykırı olduğuna hükmetmiştir.

Davacı Türk vatandaşı 2003 yılından beri Almanya’da yaşamaktadır. Yabancılar Dairesi, davacının 2010 yılında ortaklık hukukundan doğan ikamet statüsünü belgeleyen süreli ikamet iznini, 2011 yılında uzatmıştır. 2012 yılında davacı Türk vatandaşına AB uzun süreli ikamet statülü oturma izni verilmiştir. Vatandaşımız, bahsi geçen 3 işlem için kendisinden alınan 40

Avro, 30 Avro ve 135 Avro'luk işlem harcına karşı İdare Mahkemesi'nde dava açmıştır. Aachen İdare Mahkemesi 14 Mart 2012 tarihli kararıyla vatandaşımızı haklı bulmuştur.

Davanın temyiz mahkemesi olan Fedaral İdare Mahkemesi, İdare Mahkemesi'nin kararını onaylamıştır. Federal İdare Mahkemesi, Türk vatandaşlarının 1/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın ayrımcılığı yasaklayan **„Üye ülkeler, yasal işgücü piyasasına girmiş olan Türk işçilerine, ücret ve diğer çalışma şartları bakımından AB üyesi ülke vatandaşlarıyla eşit işlem yapmakla yükümlüdürler”** şeklinde olan 10'uncu maddesi ve **“AB üyesi ülkeler, ikametleri ve istihdamları yasal olan Türk işçilerine ve aile fertlerine işgücü piyasasına girmeleriyle ilgili yeni kısıtlamalar getiremezler”** şeklinde olan 13'üncü maddesiyle getirilmiş mevcut düzenlemeden daha fazla kötüleşme yapılmasını yasaklayan hükümlerinin korunması altında olduğuna hükmetmiştir.

ABAD'ın içtihatı, Türk vatandaşlarından ikamet izni düzenlenmesi için alınan harçların, AB vatandaşlarından alınan harçlardan orantısız olarak yüksek olması halinde, bunun 1/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın 10'uncu maddesinde yasaklanan iş koşullarında ayrımcılık yasağının ihlali anlamına geldiği yönündedir. Bu bağlamda, harç kesilmesi için yapılan 3 idari işlem bahsi geçen ayrımcılık yasağının ihlali anlamına gelmektedir. Zira aynı işlem için AB vatandaşlarından 8 Avro kesilmektedir. İdarenin oturma izni için düzenlenen elektronik kartın masrafının yüksek olduğu gerekçesi de bunun için kesilen 135 Avroluk bir harcı haklı kılmamaktadır, zira, AB vatandaşlarının aile bireylerinin başvurularında aynı kartlar için yalnız 28,80 Avro alınmaktadır. AB hukukundan kaynaklanan harçların düşük tutulması ilkesinden, Türkiye - AB ortaklık hukuku nedeniyle Türk vatandaşları da yararlanmalıdır.

Federal İdare Mahkemesi, ayrıca Türk vatandaşının “uzun süreli ikamet eden statüsü” yanında ikamet statüsünü daha da iyileştireceği için “yerleşme izni” (Niederlassungserlaubnis) talep hakkı da bulunduğuna hükmetmiştir. Zira yabancının iki statüden sadece birini seçebileceğine ilişkin kısıtlayıcı bir düzenleme mevcut değildir.

Federal İdare Mahkemesi, ABAD'a ön karar alınmasına gerek görmeden ABAD'ın bugüne kadar olan içtihatına dayandırarak 1/80 sayılı OKK'nın 10'uncu ve 13'üncü maddelerinde öngörülen ilkeleri AB iş piyasasına dahil olmuş vatandaşlarımız yararına yorumlayarak, vatandaşlarımız açısından önemli bir karar almıştır. Buna göre, vatandaşlarımız ikamet izinlerinin düzenlenmesinde diğer üçüncü ülke vatandaşlarından farklı olarak AB ülkesi

vatandaşlarıyla kıyaslanabilir bir düzeyde harç ödeyeceklerdir. Anılan düzenlemenin Almanya'ya gelecek vize harçları konusunda iyileştirme getirmeyeceği düşünülmektedir. Zira, anılan Karar 1/80 sayılı OKK'nın şartlarını yerine getirmiş Türk işçilerini kapsamaktadır. Almanya'ya seyahat amacıyla gelecek kişiler anılan OKK kapsamında Alman istihdam piyasasına dahil olmadıklarından bunların daha düşük harç ödemeleri mümkün olmayacaktır.

Diğer taraftan, 1/80 sayılı OKK'nın şartlarını yerine getirmiş Türk işçilerinin Almanya'ya ilk defa gelecek eşleri ve reşit olmayan çocuklarının da böyle bir indirimden vize başvurularında yararlanmaları gerektiği, ancak, uygulama görülmeden bu konuda bir değerlendirme yapılması için erken olduğu, aksi bir uygulamanın yeni bir yargı kararı getirebileceği düşünülmektedir.

7. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2012 Mart Ayına Göre	
	Mart 2013	Şubat 2013	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Tüm Çalışanlar		41.399.000		0,7
Sigortaya tabi işlerde çalışanlar	28.974.600 (Ocak 2013)	29.149.000 (Aralık 2012)		1,4
İşsizler	3.097.813	3.156.242	69.856	2,3
* erkekler % 55,7	1.725.462	1.768.032	65.060	3,9
* kadınlar % 44,3	1.372.351	1.388.210	4.796	0,4
* 25 yaşını doldurmamış % 9,4	290.951	299.223	7.164	2,5
* 50 yaşını doldurmuş % 32,2	997.608	1.012.053	43.489	4,6
* 55 yaşını doldurmuş % 19,2	595.019	601.786	34.260	6,1
* Almanlar % 83,3	2.579.538	2.634.822	39.291	1,5
* Yabancılar % 16,6	513.943	517.201	30.107	6,2
* Türkler	151.554	152.721	6.400	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	7,3	7,4	7,2	
Erkekler	7,6	7,8	7,4	
Kadınlar	6,9	6,9	6,9	
25 yaşını doldurmamış olanlar	6,2	6,4	6,1	
50 yaşını doldurmuş olanlar	8,2	8,3	8,2	
- Yabancılar	15,3	15,4	15,0	
- Almanlar	6,6	6,7	6,5	
- Türkler	22,0	22,2	21,3	
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	160.694	165.804	-28.674	-15,1
- Yıl başından beri	440.883	280.189	-73.670	-14,3
- Halen mevcut	443.542	431.070	-47.361	-9,6
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	1.031.013	1.103.139	113.420	12,4
İkinci basamak işsizlik parası	4.444.650	4.439.818	-81.842	-1,8
Sosyal yardım	1.700.620	1.702.643	-18.098	-1,1

Kaynak: Federal İş Ajansı